

Postbus 55
8200 AB Lelystad

Telefoon
(0320)-265265

Fax
(0320)-265260

E-mail
provincie@Flevoland.nl

Website
www.flevoland.nl

Ministerie van Infrastructuur en Milieu
Mevrouw W. J. Mansveld
Postbus 20901
2500 EX 'S-GRAVENHAGE

Verzenddatum
4 MAART 2015
Onderwerp

Bijlagen Uw kenmerk

Ons kenmerk
1710725

Concept wijziging regeling burgerluchthavens

Geachte mevrouw Mansveld,

Op 9 februari 2015 is de internetconsultatie over de wijziging van de Regeling burgerluchthavens voor het instellen van een outer horizontal surface (OHS), gestart. Op deze voorgenomen wijziging willen wij hierbij graag reageren.

Op 8 juli 2014 hebben wij een zienswijze ingediend op het ontwerp luchthavenbesluit Lelystad. Een deel van de zienswijze ging over het opnemen van een OHS. Aangezien deze zienswijze nog niet beantwoord is voegen wij de betreffende passage hier in. Daarnaast zullen wij nog ingegaan op de huidige en toekomstige situatie van het Besluit Burgerluchtvaart en de Regeling burgerluchthavens. Als laatste zullen wij de gevolgen van de voorgestelde wijziging van de Regeling Burgerluchthavens schetsen.

Zienswijze ontwerpbesluit luchthaven Lelystad

Naast de nationale doelstelling om een deel van de groei van Schiphol op te vangen op Lelystad Airport neemt Flevoland een groot deel van de landelijke doelstelling van 6.000 MW windenergie voor haar rekening (1390,5 MW). Deze twee opgaven leggen ook allebei een beslag op ruimte in de lucht. Flevoland werkt samen met de ministeries van I&M en EZ aan een gebiedsproces om te komen tot ontwikkeling van nieuwe grootschalige locaties onder gelijktijdige sanering van kleinere opstellingen windenergie in Flevoland. Om de strijdigheid tussen beide opgaven niet onnodig groot te maken, verzoeken we u de hoogtebeperkingen van de Outer Horizontal geen onderdeel van het luchthavenbesluit te laten zijn. Deze beperkingen zijn niet noodzakelijk voor vliegveiligheid en er is geen wettelijke eis of basis voor het Outer Horizontal voor luchthaven Lelystad; het volgt niet uit de internationale regelgeving (Annex 14 en EASA Part Aerodrome-Design) en recent is in Europees verband besloten dit ook niet op te gaan nemen, zoals daar eerder wel sprake van was. Onnodige procedures, bestuurlijk overleg en op te stellen overeenkomsten kunnen hiermee voorkomen worden, wat de uitvoerbaarheid ten goede komt.

Op dit moment zijn wij met uw ministerie in gesprek over het vooraf toetsen van de plaatsingsruimte voor nieuwe windmolens. De uitkomsten van dit traject garanderen de vliegveiligheid -die uiteraard voorop staat- voor vluchten op luchthaven Lelystad. Deze aanpak heeft onze voorkeur boven het generiek opleggen van een hoogtebeperking voor vrijwel de gehele Flevopolder die de realisatie van de Flevolandse bijdrage aan de nationale duurzaamheidsambitie zeer en onnodig bemoeilijkt.

Huidige situatie

Waar het Verdrag inzake de internationale burgerluchtvaart (hierna: het Verdrag) onderscheid maakt tussen standaarden en aanbevelingen, verklaart de Nederlandse regelgeving beide zonder uitzondering van toepassing. Daarnaast zondert de Nederlandse regelgeving alle artikelen van het Verdrag uit die doorsnijdingen van de obstakel beperkende vlakken mogelijk zouden kunnen maken. Kortom, de Nederlandse regelgeving is op dit moment zowel in hoogtebeperkingen als in mogelijkheden voor doorsnijding van die hoogtebeperkingen al strenger dan de regelgeving die voortvloeit uit internationale of Europese afspraken.

Toekomstige situatie

In de toelichting op de wijziging valt te lezen dat aangesloten wordt bij de bepalingen uit het Verdrag. Dit is echter onjuist. Door een OHS op te nemen voor luchthavens zoals Lelystad gaat de Nederlandse regelgeving verder afwijken van de internationale en Europese regelgeving. Het Verdrag geeft geen standaard of aanbeveling ten aanzien van een OHS. Voor richtlijnen voor de eventuele behoefte aan een OHS wordt verwezen naar het Airport Services Manual (ICAO Doc 9137), Part 6. In dit document wordt aangegeven dat hoge objecten in een OHS mogelijk effect kunnen hebben in relatie tot specifieke procedures. Dit roept de vraag op welke van de genoemde specifieke procedures toegepast gaan worden bij luchthaven Lelystad en waarom er gekozen wordt voor het algemeen toepassen van een OHS. Aangezien in de toelichting op de wijziging deze vragen onbeantwoord blijven zien wij geen reden voor deze extra kop op internationale en Europese regelgeving.

Gevolgen

In Flevoland wordt een aanzienlijk deel van de nationale opgave van 6.000 MW voor windenergie gerealiseerd. In nauwe samenwerking met uw ministerie, het ministerie van EZ en de gemeenten in Zuidelijk en Oostelijk Flevoland wordt op dit moment gewerkt aan een regioplanproces voor windenergie dat ervoor moet zorgen dat er in 2020 1390,5 MW opgesteld vermogen staat. Een begrenzing van 150 meter betekent dat de bouw van nieuwe, moderne windmolens waarmee met een beperkter aantal molens meer duurzame energie gerealiseerd kan worden onnodig bemoeilijkt wordt, zowel in praktische uitvoerbaarheid als in economische haalbaarheid. De laatste jaren (Wieringermeer, Noordoostpolder, windpark Alexia) is vooral gekozen voor molens hoger dan 150 meter. Indien dit besluit ongewijzigd genomen wordt heeft dit als gevolg dat de nationale doelstelling op het gebied van duurzame energie in gevaar gebracht wordt gezien de belangrijke bijdrage die Flevoland hieraan met 1390,5 MW levert.

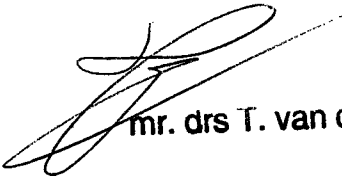
De in de wijziging opgenomen mogelijkheid dat namens de minister een verklaring van geen bezwaar afgegeven kan worden voor obstakels van meer dan 150 meter is onvoldoende. Onduidelijk is waaraan een aanvraag voor een verklaring van geen bezwaar moet voldoen of wordt getoetst. Eveneens onduidelijk is welke termijn er met de afgifte van een verklaring van geen bezwaar gemoeid is en welke gegevens bekend moeten zijn voordat deze kan worden aangevraagd. De aanvraag van een verklaring van geen bezwaar betekent voor ondernemers een nieuw risico met een ongewisse afloop in het traject naar het realiseren van een windpark. Een traject waarvan het tijdsplan toch al onder druk staat wil het lukken om in 2020 6.000 MW windenergie op land te realiseren.

In de praktijk zal de wijziging bij marktpartijen leiden tot twee mogelijke reacties. Enerzijds is het mogelijk dat marktpartijen vanwege het risico kiezen voor windmolens van minder dan 150 meter. Anderzijds kunnen ze er voor kiezen een verklaring van geen bezwaar aan te vragen. Hiermee loopt het project in het beste geval vertraging op en in het slechtste geval wordt de verklaring van geen bezwaar op basis van een aeronautische studie geweigerd. Deze afweging zal bij iedere nieuwe windmolenopstelling opnieuw gemaakt moeten worden. Aangezien er aan beide reacties bezwaren kleven gaat onze voorkeur uit naar het reeds ingezette traject om met uw ministerie gezamenlijk de plaatsingsruimte voor nieuwe windparken te bepalen en dit niet generiek op te leggen middels een OHS.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Flevoland,
de secretaris,

de voorzitter,

mr. drs T. van der Wal

L. Verbeek

CONCEPT

Bijlage 5d
als bedoeld in artikel 10
van het luchthavenbesluit Lelystad:

Outer horizontal Surface

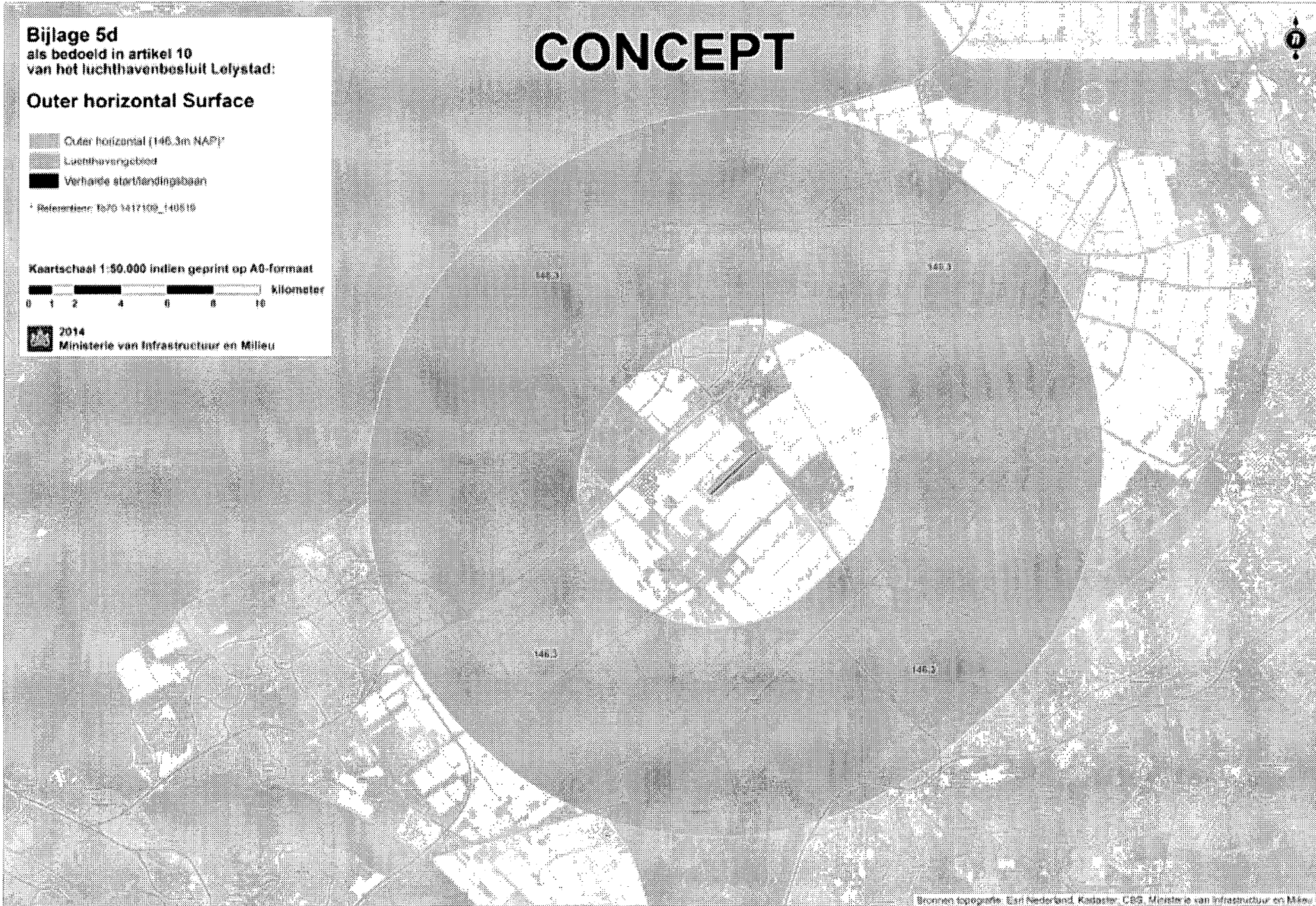
- Outer horizontaal (146.3m NAP)
- Luftthavengebied
- Verharde start/landingsbaan

* Referentie: B-70 3417100_140516

Kaartschaal 1:50.000 indien geprint op A0-formaat

2014
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

#1713490